

I. ȘTIRI PE SCURT

Integrare Europeană

- Jerzy Buzek a fost Ales Președinte al Parlamentului European. Moldpress. 14.07.2009.
- Monica Macovei - Succesora Mariannei Mikko în Comisia UE - R. Moldova. Sabina Fati. Radio Europa Liberă. 15.07.2009.
- Vladimir Voronin - Exprim Deschiderea Totală a Autorităților Moldovenești Pentru cea mai Strînsă Colaborare în Vederea Desfășurării Corecte și Libere a Scrutinului Parlamentar. NewsMoldova. 16.07.2009.
- Întrevedere Vladimir Voronin - Kalman Mizsei. Interlic. 16.07.2009.
- Întrevedere Vladimir Voronin - Petros Efthymiou. Interlic. 16.07.2009.
- Comisarul CoE pentru Drepturile Omului Critică Comportamentul Poliției Moldovenești. Info-Prim-Neo. 18.07.2009.

România – Republica Moldova

- Soluție Privind Vizele Moldovenești pentru România ar Putea Apărea Abia la Sfârșitul Anului. Jurnal.md. 14.07.2009.
- Traian Basescu: Unirea dintre Romania și R. Moldova este Posibilă, Dacă și Cetățenii o Vor Dori. Vocea Basarabiei. 16.07.2009.
- Chișinăul nu a Răspuns Unui Proiect al Tratatului de Frontieră Remis de București. Interlic. 16.07.2009.
- Declarația Guvernului Republicii Moldova. NewsMoldova. 16.07.2009.
- Tratatul de Frontieră cu R. Moldova nu Poate fi Semnat Acum, MAE al României. Info-Prim-Neo. 20.07.2009.

Rusia – Republica Moldova

- Moldova Este Prinsă Strâns în Plasa Energetică a Rusiei. Vlad Frunza. Economist. 15.07.2009.
- Rusia și Germania Au Desfășurat Negocieri în Problema Reglementării Transnistrene. Interlic. 14.07.2009.

SUA – Republica Moldova

- Senatorul American Ben Cardin Îndeamnă Autoritățile de la Chișinău să Creeze Condiții Egale pentru Concurenții Electorali. Infotag. 14.07.2009.

Cooperare Regională

- R. Moldova Riscă să Piardă Trenul Nabucco. Interlic. 14.07.2009.

Conflictul Transnistrean

- Transnistria a Reclamat R.Moldova la CEDO Pentru Neachitarea Pensilor. Jurnal.md. 14.07.2009.

II. OPINII, COMENTARII, INTERVIURI

1. Grigore Petrenco, Iurie Leanca, Igor Corman: Oriens et Occidens? Est sau Vest? - Dilema Diplomatiei Moldave. Radio Europa Liberă. 12.07.2009.
2. Interviu cu Nicu Popescu (CERE, Londra): Noul Parlament European Va Fi la Fel de Implicat în Proceșele Politice din Moldova. Radio Europa Liberă. 15.07.2009.
3. Andrew Wilson și Nicu Popescu: "Vara vrajbei est-europene". Lucian Ștefănescu. Radio Europa Liberă. 14.07.2009.
4. Interviu cu Victor Chirilă: Moldova a Scăpat Trenul Balcanic din 2001-2003. Radio Europa Liberă. 17.07.2009.
5. Mesaj din SUA: 29 iulie – ultima șansă ? Imedia. 14.07.2009.
6. Trăian Bănescu : "Evenimentele Post-Electorale din Chișinău Amintesc de București În Decembrie 1989". Radio Europa Liberă. 16.07.2009.
7. Prognoze Despre Evoluția Relațiilor Moldo-Române după Scrutinul din 29 iulie. Radio Europa Liberă. 17.07.2009.
8. Pledoarie pentru o integrare cât mai rapidă a Moldovei în UE. Radio Europa Liberă. 20.07.2009.
9. Nicolay Iliev: "Menținerea Relațiilor de Prietenie dintre Bulgaria și Moldova este Condiționată de Apropierea Istorică, Culturală și Ortodoxă între Țări". Infotag. 10.07.2009.
10. Temeri că Relansarea Relațiilor Ruso-Americane Va Fi în Detrimentul Europei de Est. Mircea Țicudean. Radio Europa Liberă. 16.07.2009.

I. ȘTIRI PE SCURT

- 15 iulie** Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, s-a întâlnit astăzi cu șeful Misiunii OSCE/ODIHR de observare a alegerilor parlamentare anticipate din 29 iulie, Boris Frlec.
- 16 Iulie** Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin l-a primit pe Petros Efthymiou, Șeful Delegației AP a OSCE pentru monitorizarea alegerilor parlamentare anticipate.
- 16 Iulie** Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, s-a întâlnit cu Reprezentantul Special al Uniunii Europene în Republica Moldova, Kalman Miszei.

Integrare Europeană

- **Jerzy Buzek a fost Ales Președinte al Parlamentului European. Moldpress. 14.07.2009.**

Europarlamentarul polonez, Jerzy Buzek, a fost ales, marți, în funcția de președinte al Parlamentului European/PE/, cu 555 de voturi pentru, din 713 exprimate. Buzek, în vârstă de 69 de ani, fost prim-ministru al Poloniei, îi succede la șefia PE germanului Hans-Gert Pöttering și a candidat din partea Partidului Popular European, fiind susținut și de socialiști, și de liberali. "Astăzi este o zi importantă pentru Uniunea Europeană, un reprezentant al Europei Centrale și de Est a fost ales președinte al Parlamentului European", a declarat Buzek, după anunțarea rezultatelor. Prioritățile noului președinte al PE sînt, potrivit afirmațiilor acestuia, ieșirea din criza financiară și economică, securitatea energetică, aspectele legate de migrație, criza demografică europeană, aplicarea Strategiei Lisabona, ce are ca obiectiv transformarea UE în cea mai competitivă și dinamică economie a lumii. www.moldpres.md/default.asp?Lang=ro&ID=113639

- **Monica Macovei - Succesora Mariannei Mikko în Comisia UE - R. Moldova. Sabina Fati. Radio Europa Liberă. 15.07.009.**

Numirea eurodeputatei române ar putea fi de bun augur pentru Bruxelles și Chișinău. Monica Macovei este probabil cea mai potrivita persoana pentru a conduce Comisia UE - R. Moldova. Fara sa se fi ocupat vreodata de relatii diplomatice, de legaturile Romaniei cu Republica Moldova sau de problemele care exista dincolo de Prut, Monica Macovei are toate datele pentru a aduce in centrul atentiei aceasta tara mica, aflata la marginea Uniunii Europene. [...] Numirea Monicai Macovei in fruntea comisiei de cooperare Uniunea Europeana-Moldova ar putea fi de bun augur atat pentru Bruxelles cit si pentru Chisinau. Preocuparile ei pentru drepturile omului si pentru libertatile democratice ar putea fi suparatoare pentru politicienii de la Chisinau, dar dorinta ei de a duce lucrurile la bun sfirsit ar putea in acelasi timp sa produca schimbari calitative in viata publica a Republicii Moldova.

www.europalibera.org/articleprintview/1777802.html

- **Vladimir Voronin - Exprim Deschiderea Totală a Autorităților Moldovenești Pentru cea mai Strînsă Colaborare în Vederea Desfășurării Corecte și Libere a Scrutinului Parlamentar. NewsMoldova. 16.07.2009.**

Autoritățile sînt deschise pentru cea mai strînsă colaborare în vederea desfășurării corecte și libere a scrutinului parlamentar, a declarat miercuri Președintele în exercițiu al RM Vladimir Voronin în cadrul întrevederii cu Petros Efthymiou, șeful Delegației AP a OSCE pentru monitorizarea alegerilor parlamentare anticipate.

Interlocutorii au fost unanimi în ideea privind necesitatea eliminării oricăror suspiciuni legate de caracterul liber și democratic al alegerilor din 29 iulie. Vorbitorii s-au referit, în particular, la imperativul asigurării corectitudinii listelor electorale, precum și a activității nestingherite a mijloacelor de informare în masă independente și publice.

Președintele a menționat că, în calitatea sa de lider al PCRM, a lansat recent propuneri de consolidare a forțelor politice după alegerile din 29 iulie. Inițiativele în cauză, axate pe cinci direcții de bază, au fost avansate în scopul atingerii coeziunii tuturor forțelor politice din țară în numele dezvoltării și modernizării continue a Republicii Moldova. www.newsmoldova.md/news.html?news_id=828656

• **Întrevedere Vladimir Voronin - Kalman Mizsei. Interlic. 16.07.2009.**

Vladimir Voronin, s-a întîlnit cu Reprezentantul Special al Uniunii Europene în Republica Moldova, Kalman Mizsei. În cursul întrevederii a fost efectuat un schimb de opinii vizînd situația social-politică din țara noastră, fiind abordat în special subiectul apropiatelor alegeri anticipate în Parlamentul Republicii Moldova, relațiile moldo-comunitare, problematica transnistreană. [...] În alt context Vladimir Voronin și Kalman Mizsei au reiterat interesul reciproc pentru extinderea și aprofundarea relațiilor de colaborare dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, accentuînd că în UE se dorește inițierea negocierilor moldo-comunitare pe marginea unui nou acord cu țara noastră. În acest context Președintele a reconfirmat importanța deosebită atribuită de către autoritățile moldovenești obținerii de către Republica Moldova a unui regim liberalizat de circulație în spațiul UE pentru cetățenii moldoveni. [...] În cadrul întrevederii a fost discutată și tematica reglementării transnistrene, Vladimir Voronin și Kalman Mizsei fiind unanimi în opinia privind necesitatea reluării cît mai curînd posibil a negocierilor pentru soluționarea conflictului transnistrean în formatul „5+2”.

www.interlic.mdhttp://www.interlic.md/2009-07-16/intrevedere-vladimir-voronin-kalman-mizsei-11096.html

• **Întrevedere Vladimir Voronin - Petros Efthymiou. Interlic. 16.07.2009.**

Vladimir Voronin l-a primit pe Petros Efthymiou, Șeful Delegației AP a OSCE pentru monitorizarea alegerilor parlamentare anticipate. Petros Efthymiou a subliniat interesul sporit manifestat atît în cadrul OSCE, cît și CE, UE, alte structuri europene și regionale față de scrutinul parlamentar din Republica Moldova. Oficialul european a menționat că alegerile din 29 iulie trebuie să ofere o soluție pentru criza politică din Republica Moldova, ceea ce implică asigurarea unei foarte bune desfășurări a alegerilor anticipate. [...] La întrevedere a fost, de asemenea, prezent Șeful Misiunii OSCE în Republica Moldova, Philip N. Remler.

www.interlic.mdhttp://www.interlic.md/2009-07-16/intrevedere-vladimir-voronin-petros-efthymiou-11095.html

• **Comisarul CoE pentru Drepturile Omului Critică Comportamentul Poliției Moldovenești. Info-Prim-Neo. 18.07.2009.**

Comisarul Consiliului Europei (CoE) pentru drepturile omului, Thomas Hammarberg, critică comportamentul organelor de forță din Republica Moldova și califică ca fiind inacceptabilă presiunea exercitată asupra mijloacelor de informare în masă și organizațiilor neguvernamentale care au denunțat violarea drepturilor omului după evenimentele din 7 aprilie. Constatările se conțin în raportul comisarului, întocmit în urma vizitei efectuate în Moldova. [...] Referindu-se la presiunea exercitată asupra mijloacelor de informare în masă și organizațiilor

neguvernamentale, acesta a spus că libertatea de exprimare și informare trebuie să fie protejată, inclusiv în timp de criză. În același timp, jurnaliștii trebuie să facă un efort special pentru a respecta standardele profesionale și etice. În final, comisarul CoE pentru drepturile omului recomandă efectuarea unor anchete minuțioase, comprehensive, independente, imparțiale, transparente și credibile a evenimentelor. www.info-prim.md/?x=22&y=24598

România – Republica Moldova

- **Soluție Privind Vizele Moldovenești pentru România ar Putea Apărea Abia la Sfârșitul Anului. Jurnal.md. 14.07.2009.**

Ambasadorul Suediei la București Mats Aberg a declarat că în ceea ce privește vizele impuse de guvernul moldovean cetățenilor români o soluție ar putea fi găsită către sfârșitul anului curent. Potrivit lui Aberg, în ceea ce privește relația dintre România și R. Moldova, situația comportă mai multe aspecte. "Informațiile provin din foarte multe surse, iar partea română s-a descurcat foarte bine în a furniza aceste informații. Noi avem o imagine destul de clară despre ceea ce urmărește partea română și cum vede situația. Eu cred că există o imagine destul de clară și despre modul în care partea moldoveană vede lucrurile, dar acolo există un guvern interimar, alegeri anticipate. Nu știm exact ce se va întâmpla. Nu cred că un guvern interimar poate lua deciziile profunde, necesare pentru a ieși din această situație. Trebuie să așteptăm instalarea unui nou guvern și atunci putem continua discuțiile", a declarat ambasadorul. "Discuțiile au loc și în cadrul UE și vă pot asigura că și președinția suedeză acordă acestui subiect toată atenția cuvenită", a asigurat diplomatul în legătură cu problema vizelor. [...] www.jurnal.md/article/17897/

- **Traian Basescu: Unirea dintre Romania si R. Moldova este Posibila, Daca si Cetatenii o Vor Dori. Vocea Basarabiei. 16.07.2009.**

Unirea dintre Romania si Republica Moldova se poate realiza doar atunci cand cetatenii ambelor tari vor dori acest lucru, a fost raspunsul presedintelui Traian Basescu la intrebarea adresata, miercuri, 15.07.2009 de o tanara romanca stabilita in Republica Ceha. [...] Totodata, seful statului a mentionat ca Romania nu si-a propus sa introduca in peisajul european elemente care sa stimuleze nerespectarea frontierelor de stat asa cum au fost stabilite ele dupa al Doilea Razboi Mondial. In schimb, avem sansa UE. De aceea, tot efortul nostru de a muta Republica Moldova, din punct de vedere al perspectivei europene, in grupul tarilor din Balcanii de Vest, pentru ca, o data intrata in UE, circulatia, drepturile intre cetatenii Romaniei si cei ai Republicii Moldova se uniformizeaza, suntem in aceeasi familie", a mai spus seful statului. [...] www.voceabasarabiei.net/index.php/stiri/politica/3588-traian-basescu-unirea-dintre-romania-si-r-moldova-este-posibila-daca-si-cetatenii-o-vor-dori

- **Chișinăul nu a Răspuns Unui Proiect al Tratatului de Frontieră Remis de București. Interlic. 16.07.2009.**

România a trimis Republicii Moldova, la începutul acestui an, un proiect de tratat privind regimul frontierei de stat, dar încă nu a primit niciun răspuns de la Chișinău, a declarat ministrul de externe Cristian Diaconescu. "Proiectul de tratat privind regimul frontierei de stat a fost trimis Chișinăului la începutul acestui an și nu am primit nici un fel de răspuns. Din punctul nostru de vedere suntem gata să discutăm orice fel de variantă, orice fel de răspuns primit de la Chișinău, dar nu am primit nici un răspuns", a declarat ministrul de externe, întrebat de ce refuză România semnarea Tratatului de frontieră. [...] "România va angaja dialogul cu guvernul liber ales al Republicii Moldova, recunoscând, în acest fel, dreptul democratic al cetățenilor acestei țări de a-și alege propriul mecanism de conducere, nu avem absolut nici un resentiment și nu pornim de la nici o anticipație negativă din această perspectivă, dar ne dorim un dialog cu un guvern care să înțeleagă sensul european. Noi, în acest moment,

propunem Republicii Moldova proiectul european ca singura variantă pentru relații de bună vecinătate corespunzătoare”, a mai spus șeful diplomației române Cristian Diaconescu. www.interlic.mdhttp://www.interlic.md/2009-07-16/chishinaul-nu-a-raspuns-unui-proiect-al-tratatului-de-frontiera-remis-de-bucureshti-11091.html

- **Declarația Guvernului Republicii Moldova. NewsMoldova. 16.07.2009.**

Guvernul RM a difuzat joi, 16.07.2009 o Declarație. În document se specifică:

"Autoritățile Republicii Moldova constată cu profundă îngrijorare intensificarea amestecului în afacerile interne ale RM de către statul vecin România. În pofida faptului că, din cauza declarațiilor și acțiunilor autorităților românești, relațiile moldo-române au fost deteriorate considerabil, Republica Moldova a încercat să utilizeze toate căile posibile de a preveni tensionarea în continuare a acestor relații. În acest scop RM a informat sistematic partenerii internaționali despre acțiunile neprietenești întreprinse de către România față de RM. [...] Avînd în vedere cele menționate mai sus, Guvernul Republicii Moldova se adresează către partenerii săi cu rugămintea de a da o apreciere a declarațiilor și acțiunilor României, care sistematic se amestecă în afacerile interne a Republicii Moldova, și către UE de a crea o comisie de mediere a problemelor moldo-române. [...]

www.newsmoldova.md/news.html?nws_id=828660

- **Tratatul de Frontieră cu R. Moldova nu Poate fi Semnat Acum, MAE al României. Info-Prim-Neo. 20.07.2009.**

Semnarea Tratatului de frontieră cu R. Moldova nu poate avea loc în acest moment, declară Ministerul Afacerilor Externe (MAE) al României, ca urmare a invitației Guvernului R. Moldova. [...], Documentul în discuție nu este un „tratat de frontieră” care stabilește granița dintre România și R. Moldova, ci un tratat privind regimul frontierei de stat, document care urmează să reglementeze diversele aspecte tehnice și juridice legate de regimul frontierei comune”, precizează MAE. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) al R. Moldova a difuzat la 16 iulie un comunicat în care a anunțat că a transmis în adresa MAE din România o notă verbală cu solicitarea datei exacte și invitația la Chișinău a șefului diplomației române, Cristian Diaconescu, pentru a fi semnat Tratatul de Frontieră moldo-român. [...] <http://www.info-prim.md/?x=&y=24614>

Rusia – Republica Moldova

- **Moldova Este Prinsă Strâns în Plasa Energetică a Rusiei. Vlad Frunza. Economist. 15.07.2009.**

În primul trimestru 2009, 73% din resursele energetice importate de Moldova sunt de Rusia. 73,2% din resursele energetice importate de Moldova, în primul trimestru 2009, au fost din Rusia, arată statisticile incluse în Balanța de plăți publicată de Banca Națională a Moldovei. Potrivit experților BNM, acest lucru se datorează faptului că Republica Moldova importă gaze naturale doar din Rusia, precum și datorită cotei importante a gazelor naturale în valoarea totală a importului de resurse energetice în perioada dată (71,3%). [...] <http://eco.md/article/6761/>

- **Rusia și Germania Au Desfășurat Negocieri în Problema Reglementării Transnistrene. Interlic. 14.07.2009.**

La 13 iulie în incinta MAE din Germania au avut loc consultări în problema reglementării moldo-transnistrene la care au participat Însărcinatul Guvernului federal al Germaniei pentru afaceri în Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală ambasadorul H.D. Lucas și ambasadorul cu misiuni speciale al MAE rus Valeri Nesterușkin. Potrivit unui comunicat al MAE rus, o atenție sporită a fost acordată analizei situației actuale din regiune, eforturilor

mediatorilor, o atenție sporită a fost acordată analizei situației actuale din regiune, eforturilor mediatorilor și observatorilor internaționali în vederea acordării sprijinului Republicii Moldova și Transnistriai pentru reluarea dialogului politic, precum și ajutorului experților moldoveni și transnistreni în elaborarea măsurilor de încredere pe Nistru în domeniul social-economic. www.interlic.mdhttp://www.interlic.md/2009-07-14/rusia-shi-germania-audesfashurat-negocieri-in-problema-reglementarii-transnistrene-11059.html

SUA – Republica Moldova

- **Senatorul American Ben Cardin Îndeamnă Autoritățile de la Chișinău să Creeze Condiții Egale pentru Concurenții Electorali. Infotag. 14.07.2009.**

Senatorul American Ben Cardin, șeful comisiei pentru securitate și cooperare în Europa (Comisia Helsinki SUA) a lansat o declarație privind alegerile anticipate ce vor avea loc la 29 iulie în Moldova, în care cere autorităților de la Chișinău să permită accesul la sursele media publice a tuturor concurenților electorali și societății civile. În declarația senatorului se spune că alegerile anticipate au loc după ce alegerile parlamentare din 5 aprilie, urmate de acțiuni de protest ale tinerilor, care nu au crezut în rezultatele alegerilor. [...] <http://www.infotag.md/noutati/579743/>

Cooperare Regională

- **R. Moldova Riscă să Piardă Trenul Nabucco. Interlic. 14.07.2009.**

Semnarea, luni, 13.07.2009 a acordului pentru Nabucco a avut loc într-un moment în care Chișinăul nu s-a decis dacă va participa sau nu la acest proiect - antrenate de peste jumătate de an în campanie electorală, autoritățile moldovene par să fi exclus de pe agendă acest subiect, constată experții. Această relaxare se datorează și faptului că vara consumul de gaze este redus, iar Guvernul moldovean anunță o reducere substanțială a prețului la gazele naturale importate, de la 332,6 de dolari pentru o mie de metri cubi până la 249,44 de dolari din luna iulie.

La începutul lunii ianuarie 2009, când concernul rus Gazprom a sistat livrarea de gaze către Europa în condițiile unui "război al gazelor" între Moscova și Kiev, subiectul securității energetice a Republicii Moldova era actual, iar demnitarii vorbeau chiar despre o revizuire a actualei scheme de livrări energetice. Pe lângă restricțiile consumului industrial, atunci au fost afectate încălzirea locuințelor și furnizarea de apă caldă. Experții notează însă că o diversificare a surselor energetice, atât de gaze, cât și de electricitate va deveni la un moment dat iminentă, în condițiile în care în prezent Republica Moldova depinde sută la sută de livrările de gaz rusesc, iar importurile de energie electrică acoperă peste 60% din necesități. [...] <http://www.interlic.mdhttp://www.interlic.md/2009-07-14/r-moldova-risca-sa-piarda-trenul-nabucco-11061.html>

Conflictul Transnistrean

- **Transnistria a Reclamat R.Moldova la CEDO Pentru Neachitarea Pensiiilor. Jurnal.md. 14.07.2009.**

Oficialii de la Tiraspol cer autoritatilor moldovenesti si celor ruse sa-si respecte obligatiile fata de propriii cetateni care locuiesc pe teritoriul nerecunoscutei RMN, in ceea ce priveste achitare a pensiilor. Potrivit mass-mediei din regiune, imputernicitul pentru drepturile omului din Transnistria, a reclamat la Curtea Europeana a Drepturilor Omului (CEDO), refuzul Rusiei si Moldovei de achita pensiile. Oleg Belyakov a spus jurnalistilor ca „esenta acestei reclamatii este un acord-cadru privind achitarea reciproca a pensiilor a cetatenilor care locuiesc pe teritoriul sau. Problema e ca locuitorii din Transnistria, nu cad sub incidenta acestui acord.” "Pensionari nostri ar trebui sa primeasca pensia acelui stat a carui cetateni sunt", a mai declarat Oleg Belyakov. In prezent in Transnistria locuiesc 134,5 mii de pensionari. In 2009, pensia minima pentru limita de varsta urma sa creasca cu 16% pana la 313 ruble transnistrene, sau echivalentul a 34 dolari SUA. <http://www.jurnal.md/article/17879/>

OPINII, COMENTARII, INTERVIURI

1. Grigore Petrenco, Iurie Leanca, Igor Corman: Oriens et Occidens? Est sau Vest? - Dilema Diplomatiei Moldave. Radio Europa Libera. 12.07.2009.

Vasile Butnaru, Europa Liberă: *O masă rotundă cu participarea a trei experți în relații externe din partea PLDM, PCRM și PD Spațiul editiei de astăzi, 12.07.2009 il alocam pentru un subiect pe care l-am mai abordat in repetate rinduri si cel mai putin mi-as dori sa il percepiti ca pe unul electoral, chiar daca invitatii mei sunt reprezentanti ai unor formatiuni politice antrenate in campania electorala. Vom discuta cu ei despre unele aspecte ale politicii externe pornind de la intrebarea sacramentală “quo vadis?” adica INCOTRO? Spre Uniunea Europeana, spune de ceva vreme Chisinaul incercind totodata sa nu arda podurile de pe directia opusa. Dar cum raspund la aceasta intrebare musafirii mei de astazi, Grigore Petrenco, candidat pe lista Partidului Comunistilor la functia de membru al Parlamentului, fost presedinte al comisiei parlamentare pentru politica externa, Iurie Leanca, candidat la parlamentarele anticipate din 29 iulie pe lista Partidului Liberal Democrat, fost viceministru de Externe, si Igor Corman, candidat pe lista Partidului Democrat, fost ambasador al Moldovei in Germania. I-am rugat sa imi spuna mai intii daca dipolomatia moldoveana este pusa in fata dilemei “Est sau Vest”, ori totusi a reusit sa incetateneasca principiul “Est si Vest”.*

Grigore Petrenco: Noi niciodata nu am contrapus Vestul cu Estul in politica noastra externa. Pe de o parte, am declarat foarte ferm si clar cursul nostru de integrare europeana. Mergem pas cu pas in aceasta directie prin implementarea Planului de actiuni Republica Moldova–Uniunea Europeana. Prin pregattirea mandatului de negocieri asupra unui nou acord cu UE in timpul cel mai apropiat. Pe de alta parte, noi avem relatii foarte bune cu partenerii din Est, in special cu Ucraina, cu Federatia Rusa, si consideram ca aceste relatii trebuie sa le mentinem si in continuare. Noi trebuie sa avem prieteni peste tot, si in Est, si in Est.

Vasile Botnaru: Domnule Iurie Leanca, ati realizat actiuni de politica externa din pozitia de viceministru. Acum aveti nemultumiri?

Iurie Leanca: Bineinteles ca am mari nemultumiri vis a vis de starea in care se afla politica externa de astazi a Republicii Moldova, vis a vis de felul in care sint concepute si realizate interesele nationale ale Republicii Moldova. In ceea ce priveste zisa dilema “Estul sau Vestul?”. Cred ca este o problema falsa. Avem sansa dar si imperativitatea sa avem o relatie extrem de pragmatica cu cei din Est. Totodata avem datoria fata de noi insine sa ancoram Republica Moldova intr-un context european. Si prin asta ma refer in mod special la apropierea eficienta si rapida de UE. Sint nemultumit de starea in care se afla astazi Republica Moldova dupa opt ani care au trecut de la venirea la putere a PCRM deoarece, din pacate, nu avem relatii bine nici la Vest de noi, si nu avem o relatie buna, oricit de straniu ar parea, nici la Est de noi. Cu Ucraina, din pacate, nu avem niciun dialog politic. Nu mai tin minte cind a fost ultima data la Kiev presedintele sau premierul moldovean. La fel nu mai tin minte cind au fost la Chisinau vizitatori suspusi de la Kiev.

Ucraina este un partener extrem de important si noi nu am folosit potentialul extrem de mare pentru a aborda si a solutiona probleme comune, problema conflictului transnistrean. Nu am incercat sa ne axam pe probleme in care

avem abordari comune, cum ar fi integrarea europeana. De Romania banuiesc nici nu e cazul sa vorbesc. Relatia cu Romania este intr-un knock-out total si sufera nu doar cetatenii Republicii Moldova, ci sufera si agentii economici. Iar integrarea europeana in ultimii opt ani a fost doar mimata. Si nu ne-am apropiat nici la nivel de valori, nici la nivel de standarde de aceasta organizatie, care este vitala pentru destinele Republicii Moldova.

Vasile Botnaru: Domnule Corman, dumneavoastra ati fost interfata politicii externe in pozitie de ambasador. Ce spuneti despre aceasta dilema, falsa la parerea domnului Leanca?

Igor Corman: La modul general Partidul Democrat din Moldova opteaza pentru o politica externa eficienta, rationala, pragmatica, echilibrata, daca vreti. Optiunea europeana este una istorica, fireasca, in conditiile in care majoritatea cetatenilor isi doresc acest lucru. Dar aceasta integrare europeana trebuie sa fie confirmata prin fapte, nu doar la nivelul declaratiilor. Nu este suficient de prezentat rapoarte Comisiei Europene prin care sa se ateste numarul de sedinte care au avut loc in cadrul Comisiei nationale pentru integrare europeana. In exterior noi sintem judecati dupa fapte concrete. O integrare veritabila europeana mai inseamna si valori europene democratice. Si aici cred ca este problema cu care s-a confruntat si se confrunta actuala guvernare. Pe de alta parte, consideram ca nu trebuie sa existe intre optiunea ferma de integrare europeana, repet, probata prin fapte si nu doar prin declaratii, si relatiile foarte bune cu Estul. Si noi vorbim chiar despre un parteneriat privilegiat cu Federatia Rusa. Noi consideram ca Moldova poate si trebuie sa devina un model de cooperare intre principalii actori internationali, nu un teren de confruntari geopolitice. Si solutionarea conflictului transnistrean in mare masura depinde de identificarea unei solutii echitabile intre actorii importanti internationali, care participa la formatul de negocieri "5 plus 2".

Vasile Botnaru: Domnule Petrenco, aveti mingea in teren sau manusa aruncata. Ce aveti de spus la reprosul ca nu s-a ajuns acolo unde v-ati propus?

Grigore Petrenco: Imi pare rau sa aud asemenea afirmatii de la domnul Corman, care a fost ambasador in ultimii cinci ani a Republicii Moldova in Germania. Daca nu ati fost de acord, domnule Corman, cu aceasta politica, trebuia sa formulati careva propuneri concrete in acesta perioada de cinci ani. Si daca nu ati fost de acord trebuia sa parasiti functia de ambasador. Fix aceeasi situatie aproape este si cu domnul Leanca, care a fost viceministru al Afacerilor Externe. Imi pare rau, dar in perioada cind ati fost viceministru de Externe, din pacate, Republica Moldova nu a avut acelasi nivel de relatii cu UE care este acum. Noi in ultimii opt ani am reusit sa indeplinim foarte multe din temele de acasa. Pentru prima data am declarat cursul nostru de integrare europeana. Pentru prima data a aparut un plan de actiuni cu UE, care a fost in mare parte indeplinit. Pentru prima data noi am reusit sa obtinem preferinte comerciale autonome. Pentru prima noi am reusit sa realizam un sir de proiecte impreuna cu UE cum esze introducerea musuiunii UE la pe segmentul de frontiera moldo-ucraineana, EUBAM.

La 1 ianuarie 2008 a intrat in vigoare un nou acord de facilitare a regimului de vize pentru cetatenii nostri. Toate acestea au fost realizate in perioada noastra, nu in perioada anilor 90 cind la guvernare au fost asa-numitele partide democratice. Consideram ca astazi ne-am apropiat de o etapa foarte importanta, istorica, as zice, pentru Republica Moldova – negocierile propriu zise a unui nou acord cu UE, care, speram ca o sa fie un acord de asociere si care ne va deschide inclusiv mai multe perspective atat pentru cetatenii nostri, cit si pentru agentii economici din Republica Moldova. Speram ca ne va deschide posibilitatea de a obtine regimul liberalizat in viitor pe termen mediu, sa obtinem si un regim mai aprofundat de liber schimb cu UE. Eu absolut nu sint de acord ca nu exista rezultate.

Rezultate sint. In comparatie cu guvernarile precedente cel puțin avem ce raporta și avem ce spune oamenilor. Din pacate, nici domnul Leanca nu are ce aminti din perioada cind a fost viceministru al Afacerilor Externe.

Vasile Botnaru: Domnule Petrenco, dar sinteti de acord ca ati beneficiat de conditii mult mai avantajoase decit guvernarile precedente in ceea ce priveste contextul international, in ceea ce priveste startul intern. Sint cumva conditii incomparabile, sau nu?

Grigore Petrenco: Desigur ca intotdeauna pot fi gasite careva scuze. Consideram ca in acest proces in primul rind trebuie sa existe vointa politica. Si aceasta vointa politica a fost incepind cu 2001. Toate aceste rezultate dse datoreaza acestei vointe politice si sustinerii majoritatii parlamentare. Apropo, un numar foarte mare de proiecte de legi care deriva din Planul de actiuni Republica Moldova-UR nu au fost votate de formatiunile politice de opozitie. Au fost votate in exclusivitate de formatiunea de guvernament. [...]

www.ape.md/libview.php?l=ro&idc=152&id=707

2. Interviu cu Nicu Popescu (CERE, Londra): Noul Parlament European Va Fi la Fel de Implicat în Procesele Politice din Moldova. Radio Europa Liberă. 15.07.2009.

Presa de la București constata săptămîna trecută că dificultatile întampinate in formarea noului Parlament European si lupta pentru posturile cheie din legislativul comunitar risca sa blocheze trimiterea unei misiuni de monitorizare a alegerilor anticipate de la Chisinau din 29 iulie. Parlamentul European s-a întrunit abia ieri, 14.07.2009 într-o prima sesiune, în noua sa formulă, iar mine, 16.07.2009 Conferinta Presedintilor din Parlamentul European urmează să decidă asupra unei eventuale delegații de monitorizare a alegerilor de la Chisinau, care ar putea avea patru membri.

Intre timp, opozitia liberala din Moldova acuză pregatirea unor noi fraude masive si nerespectarea de catre comunisti a Rezoluției Parlamentului European din 7 mai 2009. Vom aminti că in această rezoluție Parlamentul European a criticat dur modul în care s-au desfasurat alegerile din 5 aprilie si abuzurile comise de autoritățile comuniste de la Chișinău în urma dezordinilor din 7 aprilie. În același timp, unor instituții europene li s-a reproșat reacția tardivă pe care au avut-o față de aceste evenimente.

Despre modul în care Uniunea Europeană ar putea asigura corectitudinea acestor alegeri, a vorbit aseară pe această temă Valeriu Cațer cu Nicu Popescu, doctor în științe politice și cercetător la Centrul European pentru Relatii Externe de la Londra, întrebându-l întâi de toate dacă Parlamentul European va trimite pînă la urmă o misiune de monitorizare proprie la alegerile din 29 iulie.

Valeriu Cațer, Europa Liberă: Va reusi sau nu Parlamentul European sa examineze problema unei misiuni de monitorizare a alegerilor din Republica Moldova pana la data scrutinului?

Nicu Popescu: De fapt Uniunea Europeana si Parlamentul European nu monitorizeaza separat procesele electorale din spatiul central si est european, ci o face in cooperare cu OSCE si cred ca aceasta practica nu se va schimba in contextul alegerilor urmatoare.

Valeriu Cațer: Dar, avand in vedere declaratia Parlamentului European, de legislatura trecuta deja, cea in care a criticat foarte dur modul in care autoritatile de la Chisinau au administrat criza politica de dupa alegerile din

5 aprilie, inseamna asta ca noul Parlament European e mai putin interesat de realitatile electorale din Republica Moldova?

Nicu Popescu: Nu, in nici un caz. Noul Parlament va fi la fel de implicat in procesele politice din Republica Moldova si in relatiile dintre Uniunea Europeana si Moldova. Insa exista cateva dificultati practice, bunaoara Parlamentul European care a fost reales in iunie curent s-a reunit in prima sedinta abia pe 14 iulie si cred ca pentru urmatoarele o luna-doua nu este clar cine anume in Parlamentul European se va ocupa de dialogul politic cu Republica Moldova. Insa acest lucru nu are nici un impact asupra monitorizarii alegerilor, pentru ca, indiferent de aceste proceduri interne din Parlamentul European, parlamentarii europeni vor participa la monitorizarea alegerilor prin intermediul misiunii OSCE. Acestea fiind spuse, trebuie sa recunoastem ca din partea Parlamentului European exista cateva intrebari fata de OSCE. Mai multi parlamentari europeni si-au exprimat o anumita nedumerire asupra concluziilor OSCE privitor la alegerile din Armenia, in februarie 2008, in Georgia in mai 2008, in Azerbaidjan in toamna 2008 si in Republica Moldova in aprilie 2009. Deci exista o discutie mai larga in Parlamentul European, daca aceasta cooperare cu OSCE si participarea la misiunile de observare OSCE corespunde intru totul standardelor mai inalte pe care Uniunea Europeana le asteapta de la partenerii sai in domeniul democratiei; insa acest tip de dubii, pe care unii parlamentari europeni le au in privinta OSCE, nu crd ca vor duce la o solutie rapida. Mai degraba este o discutie care va avea loc inca, in lunile urmatoare si nu se va rasfringe asupra acestor alegeri din Republica Moldova.

Valeriu Cater: Inseamna asta ca institutiile europene vor cauta si alte cai de a determina progresul reformelor democratice in spatiul postsovietic decat cele pe care le-au practicat pana in prezent?

Nicu Popescu: Nu cred ca este obligatia sau interesul Uniunii Europene de a cauta parghii de influenta asupra Republicii Moldova, inclusiv in context electoral. Realitatea este ca Republica Moldova si-a asumat anumite angajamente democratice in primul rand prin propria Constitutie, dar si prin participarea sa la Consiliul Europei, la OSCE si prin semnarea planului de actiuni Moldova – Uniunea Europeana. Si, in acest caz, cred ca Parlamentul European si statele membre ale Uniunii Europene vor judeca procesul de apropiere de Uniunea Europeana independent de procesul electoral. Asa cum decurg lucrurile si campania electorala pana acum, mai degraba creaza potentialul indepartarii Republicii Moldova de standardele europene si de Uniunea Europeana. Implicarea structurilor de stat in campania electorala de partea unui partid, lipsa pluralismului in mass-media de asemenea creaza conditii care de fapt vor crea probleme majore pentru relatiile dintre Moldova si Uniunea Europeana in viitorul apropiat, daca situatia cu democratia in Republica Moldova continua sa se deterioreze, asa cum s-a intamplat in ultimele cateva luni.

Valeriu Cater: Putem observa ca aceste regrese, pe care le-ati semnalat si Dvs, sunt stimulate intr-un fel sau altul si de pozitia Rusiei, angajata intr-un fel de competitie cu Uniunea Europeana in regiune. Uniunea Europeana nu ar putea replica la aceasta ofensiva rusa, aici in Republica Moldova?

Nicu Popescu: Nu cred ca trebuie sa vedem situatia cu democratia din Republica Moldova drept o problema a politicii ruse sau a politicii europene. Bunaoara, daca ne uitam la Ucraina, politica rusa fata de Ucraina este pe alocuri mult mai activa si mai ambitioasa decat in cazul Republicii Moldova, dar acest lucru nu a insemnat ca Ucraina s-a transformat intr-un stat autoritar. Si in cazul Georgiei, asupra careia presiunile rusesti sunt destul de inalte, Georgia la aceasta etapa are un nivel de pluralism mai ridicat decat in Republica Moldova, inclusiv atunci cand vine vorba de pluralismul in mass-media, dar si de modul cum gestioneaza institutiile de stat si cum tolereaza institutiile de stat protestele pasnice. Si cred ca, in acest context, nu trebuie sa cautam scuze sau explicatii de ordin

extern, or boala care incepe sa cuprinda Republica Moldova are niste explicatii interne si aceasta boala a insuficientei democratice in Republica Moldova deja a lovit in relatiile dintre Moldova si Bruxelles si va lovi si mai serios in viitorul apropiat, daca tendintele actuale vor continua.

Valeriu Cater: *Si totusi, Rusia a promis guvernului de la Chisinau un ajutor financiar de jumatate de miliard de dolari, asta in plina campanie si in toiul unei crize economice tot mai evidente, oferind astfel un atu evident partidului de guvernament de la Chisinau. Poate Uniunea Europeana ar fi cazul macar in acest fel sa dea de inteles ca nu este straina de probleme economice ale Republicii Moldova, de cele economice de exemplu?*

Nicu Popescu: In primul rand, si Uniunea Europeana, si organizatiile internationale financiare – in primul rand FMI – si-au declarat disponibilitatea de a discuta oferirea asistentei economice pentru Republica Moldova. Atunci cand vorbim de promisiunile Rusiei, trebuie sa ne dam seama ca Rusia a promis foarte multi bani mai multor state postsovietice, inclusiv Kirghiziei, inclusiv 7 miliarde si jumatate Comunitatii Economice Euroasiatice, Armeniei, Belarusiei si a promis si 5 miliarde de dolari Ucrainei, si chiar in toamna a promis asistenta financiara si Islandei daca va amintiti. In cea mai mare parte aceste oferte ale Federatiei Ruse nu au ramas decat promisiuni si in cazul Republicii Moldova nu stim daca acest credit a fi realizat vreodata. Cat despre impactul acestei oferte asupra procesului electoral din Moldova, cred ca in fond cetatenii Republicii Moldova au ocazia de a alege daca ei cred ca problemele cu care se confrunta Republica Moldova, atat economice, cat si politice, de politizarea politizarea structurilor de stat, de problemele de coruptie majore, de franare in relatiile cu Uniunea Europeana, daca aceste probleme pot fi pot fi solutionate cu jumatate de miliard de dolari sau nu. Si cred ca raspunsul este destul de evident.

Valeriu Cater: *In concluzie, vreti cumva sa spuneti ca Uniunea Europeana nu va incerca sa influenteze intr-un fel sau altul optiunile electorale ale moldovenilor – economic sau politic – in competitie cu Rusia de exemplu, tocmai pentru a nu fi acuzata de amestec in afacerile interne ale Republicii Moldova?*

Nicu Popescu: Uniunea Europeana nu este Rusia. Uniunea Europeana nu doreste sa controleze state vecine, nu doreste sa-si edifice o sfera de influenta. Uniunea Europeana este bazata pe anumite valori, daca Republica Moldova doreste sa se apropie de Uniunea Europeana, aceasta va trebui sa corespunda standardelor democratice. Uniunea Europeana ofera un model atractiv pe termen lung, de dezvoltare. Absolut toti vecinii, intr-un fel sau altul doresc sa se apropie si doresc sa se integreze in Uniunea Europeana si nu tine nici de valorile, nu este nici in interesele Uniunii Europene sa intre intr-o competitie cu Rusia pentru niste guverne care nu intotdeauna respecta drepturile democratice.

3. Andrew Wilson și Nicu Popescu: "Vara vrajbei est-europene". Lucian Ștefănescu. Radio Europa Liberă. 14.07.2009.

Războiul ruso-georgian din august 2008 i-a prins pe cei mai mulți din diplomații europeni pe plajă la mare. Criza gazului din Ucraina a venit într-o geroasă noapte de Anul Nou. Iar Parlamentul de la Chișinău a ars de Paști. Uniunea Europeană ar trebui să se pregătească de o încă o vară plină de evenimente, scriu Andrew Wilson și Nicu Popescu în "Wall Street Journal Europe".

Încă o vară fierbinte?

La 29 iulie, în Moldova vor avea loc alegeri anticipate, după ce parlamentul nu a reușit să aleagă un președinte. E posibil ca în iulie sau august să izbucnească o nouă dispută legată de gazele naturale între Rusia și Ucraina. În acest tumult de evenimente, Uniunea Europeană pare încredințată că are capacitatea de a influența evenimentele din Europa. Asta e o greșeală, pentru că lărgirea Uniunii Europene în 2004 și 2007 nu a făcut decât să îndepărteze și mai mult deja depărtata parte estică a Europei, sînt de părere autorii articolului din Wall Street Journal Europe.

Locuitorii Ucrainei, o țară coruptă și divizată, văd cum perspectiva intrării țării lor în Uniunea Europeană se estompează pe zi ce trece, și se întreabă cum de România, o țară coruptă și divizată, a fost primită în blocul pan-european.

UE și Rusia (de la beneficiile economice la influența politică)

Beneficiile concrete ale pieței comune trag mai aproape de Occident noile state membre. Cît despre statele nemembre, cinci din șase – Moldova, Ucraina, Georgia, Armenia și Azerbaidjan, fac acum mai mult comerț cu Uniunea Europeană decît cu Rusia. Face excepție al șaselea stat, Belarus.

Cu toate acestea Uniunea Europeană nu reușește să-și transforme rolul economic în influență politică, în timp ce Rusia își gestionează mai cu grijă resursele și a învățat ce înseamnă puterea stimulenților. A oferit statelor din vecinătate beneficii concrete, cum ar fi o piață liberă a locurilor de muncă, energie ieftină și bani ghiață (împrumuturi și concesiile comerciale), ceea ce nu-i puțin, în condițiile crizei economice actuale. Așa cum a demonstrat războiul din Georgia, Rusia se dovedește a fi fermă nu numai prin forța militară dar și prin coerciția economică.

Uniunea Europeană nu ține pasul cu Rusia din acest punct de vedere. Rarele sancțiuni de genul interdicției de intrare în Europa și înghețării bunurilor conducerii din Belarus sau din autoproclamata republică transnitreană din Moldova nu au dus la cine știe ce rezultate palpabile. Iar politica sa restrictivă în privința vizelor îndepărtează de curentul european principal fragila clasă de mijloc a vecinătății sale estice. Schimburile educaționale sînt minime, și Uniunea nu are o prezență mediatică reală pe piețele est-europene, monopolizate din ce în ce mai mult de mass-media rusească și de guvernele locale din ce în ce mai centralizate.

Incapacitatea Uniunii Europene de a transfor regiunea, și tendința statelor slabe de a opune Rusia Occidentului fac ca problemele să fie atît de frecvente. Crizele sînt nu numai serioase, dar și multiple și se repetă. Unele provin din lipsa de putere a statului, cum ar fi lipsa de control teritorial sau capturarea acestuia de către grupuri corupte de interese. Altele vin din încercarea Rusiei de a-și reconstrui sfera de influență în regiune. Moscova vrea să controleze infrastructura gazelor naturale și are o prezență militară în toate cele șase țări ale regiunii.

Și toate problemele au fost exacerbate de criza economică mondială care a lovit dur zona.

Ce ar trebui să facă Uniunea Europeană? Atitudinea Uniunii Europene față de această regiune nu ar trebui să se bazeze pe perspectiva cețoasă a intrării acestor state în blocul pan-european, nici pe exportul legislației sale sau pe promovarea intereselor europene, fără a oferi în schimb asistență financiară substanțială.

Uniunea Europeană ar trebui să dezvolte strategii de solidaritate specifice de la țară la țară, cum a fost înțelegerea de modernizare a conductelor de gaze ale Ucrainei din martie 2009.

Regimul de acordare a vizelor pentru cetățenii din țările vecine trebuie liberalizat urgent pentru a îmbunătăți accesul valorilor europene prin facilitarea călătoriilor dese în Uniune a celor de bună credință, și pentru a înlocui realitatea de facto a permanentei imigrații ilegale.

Uniunea Europeană trebuie de asemenea să pună la loc Europa de Est pe harta diplomatică. Parteneriatul estic lansat în mai e un bun început, dar a debutat greșit – Angela Merkel a fost singurul lider din așa-numitele state „mari” europene care a participat la summitul de la Praga. E nevoie ca liderii europeni să înceapă să se pună la curent cu problemele politice și de securitate ale regiunii și să le abordeze la viitoarele discuții dintre Statele Unite, Rusia și Uniunea Europeană legate de noua arhitectură de securitate de pe continentul european.

Vecinătatea de est a Uniunii Europene e predispusă la crize pe termen scurt, în timp ce politicile Uniunii sînt prea... pe termen lung. Și, așa cum a descoperit America în vecinătatea ei mexicană și caribiană, sărăcia, corupția și statul lipsit de putere nu se opresc la graniță. E de înțeles că Uniunea Europeană e preocupată mai mult de problemele ei interne, dar acestea se vor înrăutăți dacă Uniunea însăși e înconjurată de vecini în stare de colaps.

www.europalibera.org/content/article/1776950.html

4. Interviu cu Victor Chirilă: Moldova a Scăpat Trenul Balcanic din 2001-2003. Radio Europa Liberă. 17.07.2009.

Moldova nu are o perspectivă clară de aderare la UE - Interviu cu Victor Chirilă, Director Executiv Interimar al Asociației pentru Politică Externă (APE).

Comisia Europeană a propus miercuri, 15.07.2009, ridicarea obligativității vizelor pentru cetățenii din trei țări balcanice: Macedonia, Muntenegru și Serbia. Comisia a spus că Albania și Bosnia nu se califică deocamdată pentru că nu au început să emită pașapoarte moderne, cu date biometrice. Decizia de renunțare la vize însă trebuie ratificată de cele 27 de țări din Uniunea Europeană și de Parlamentul European. Moldova nici nu a fost examinată în acest context, deși autoritățile de la Chișinău au adresat Uniunii Europene nu un singur demers privind ridicarea regimului de vize pentru cetățenii săi. Totodată, președintele român, Traian Băsescu a spus ieri, fiind ieri într-o vizită oficială la Praga, în Cehia, că România sprijină fără rezerve apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeană. Traian Băsescu l-a rugat pe președintele ceh, Vaclav Klaus să sprijine demersul României ca Moldova să fie inclusă în pachetul țărilor din Balcanii de Vest, în ce privește integrarea în Uniunea Europeană, indiferent de relațiile dintre Chișinău și București. De ce nu este Moldova acceptată printre țările balcanice, pentru a-i fi anulat regimul de vize măcar, vom discuta astăzi cu Victor Chirilă, director de programe la Asociația de Politică Externă.

Elena Cioina, Europa Liberă: Domnule Chirila care sunt principalele cauze pentru care Moldova nu a reusit sa se califice printre tarile ce ar putea pretinde la abolirea regimului de vize cu Uniunea europeana?

Victor Chirilă: În primul rînd trebuie de spus că aceste țări și mă refer la țările din Balcanii de Vest, au ajuns la acest moment după ce Uniunea Europeană le-a acordat așa numita foaie de parcurs care include mai multe acțiuni, măsuri, reforme care odată îndeplinite urmau să obțină liberalizarea regimului de vize cu Uniunea Europeană. Iată că trei din aceste state – Serbia, Muntenegru și Macedonia au realizat acest parcurs și Comisia Europeană a propus statelor Uniunii Europene liberalizarea regimului de vize, nu fără a consulta întâi de toate Parlamentul european.

Pentru a obține această foaie de parcurs e nevoie de îndeplinit 4 condiții și anume – să ai perspectivă europeană, adică țara să aibă o perspectivă de aderare, într-un viitor previzibil, la Uniunea Europeană, de asemenea, să ai angajamentul ferm din partea Uniunii Europene pentru liberalizarea regimului de vize cu propria ta țară, să ai semnate acorduri de readmisie și să anulezi regimul de vize pentru cetățenii europeni.

Or, în cazul R. Moldova, vedem doar două condiții îndeplinite. Avem angajamentul Uniunii Europene de a liberaliza, într-o perspectivă, regimul de vize cu țara noastră. Acest angajament a fost declarat clar anul trecut la consiliul Uniunii Europene din 13 octombrie, consiliul care a fost organizat la inițiativa României, trebuie de menționat acest lucru. Și, de asemenea, găsim acest angajament în Parteneriatul Estic pe care UE l-a lansat pe 7 mai anul acesta. De asemenea, Moldova mai îndeplinește și un alt criteriu și anume are semnat cu Uniunea Europeană un acord de readmisie. Acest acord a fost semnat de fapt în aceeași perioadă în care statele din Balcanii de Vest au semnat un acord cu UE, adică în 2007. Moldova însă nu are o perspectivă clară de aderare la Uniunea Europeană și începând din aprilie Moldova nu mai îndeplinește un alt criteriu și anume anularea regimului de vize pentru toți cetățenii UE. Știm că Moldova a anulat acest regim de vize în 2007, iar după evenimentele din aprilie, autoritățile au decis să introducă regimul de vize pentru cetățenii României, fapt ce a înrăutățit relațiile cu UE, nu doar cu România și, de asemenea, a făcut ca noi în loc să progresăm pe drumul liberalizării regimului de vize, să avem de-a face cu o regresivitate.

Valeriu Cațer, Europa Liberă: Domnule Chirilă, în aceste condiții ar mai putea R. Moldova ajunge din urmă trenul Balcanilor de Vest așa cum încearcă să atașeze “vagonul” Moldova la “locomotiva” Balcanii de vest, președintele României, acum la Praga?

Victor Chirilă: Eu nu cred că includerea Moldovei în acest pachet mai poate avea loc, mă refer la includerea ei în acest aranjament, dar Republica Moldova poate ajunge “vagonul balcanic”, dacă îndeplinește reformele necesare acasă. Nu este nevoie să te atașezi unui “vagon balcanic” pentru ați accelera procesul de integrare la UE. UE, trebuie să înțelegem, are abordări și viziuni regionale. Moldova a scăpat acest tren balcanic încă în 2001 și apoi poate a mai avut șansa până în 2003. După aceea, având în vedere evoluțiile din țara noastră, mă refer la venirea Partidului Comunistilor în 2001 când unul din obiectivele sale era aderarea la uniunea Rusia-Bielarus, mă refer la acele deficiențe democratice care începuseră să apară în țara noastră, odată cu venirea lor la putere.

Sigur că șansele noastre de a fi incluși în pachetul balcanic s-au diminuat treptat, iar după 2003 aceste șanse nu mai erau reale și R. Moldova, care a dorit foarte mult să se detașeze de CSI, de “locomotiva ucraineană” în drumul său spre UE nu a reușit acest lucru. Nu a reușit nu pentru că UE nu a vrut sau nu a fost deschisă, ci pentru că nu a îndeplinit temele de acasă, să îndeplinească reformele care în ochii UE ar fi însemnat o detașare calitativă a Moldovei de standardele deficiente, democratice care sunt în regiunea noastră; dar acum Moldova are o șansă, fiind în Parteneriatul estic; Moldova are noi oportunități pentru a depăși aceste restanțe și a se apropia de UE. UE ne-a oferit perspectiva semnării unui acord de asociere. Desigur, acest acord nu va conține o perspectivă clară de integrare europeană, dar substanța acestui acord este practic similară cu acordurile semnate de statele balcanice în perioada începând cu 2003 și până în 2008.

Valeriu Cațer: *Domnule Chirilă, și atunci fiind foarte optimiști, presupunând că după alegerile din 29 iulie totul va merge strună la capitolul democratizare și apropiere de UE, cât pot moldoveii spera că vor putea călători în UE fără vize, peste câți ani?*

Victor Chirilă: Am spus că e nevoie de îndeplinit patru condiții. R. Moldova, în fond, îndeplinește două și parțial a treia. Ceea ce ține de perspectiva de aderare la UE în cazul Moldovei această condiție ar putea să nu joace un rol atât de mare pentru a obține liberalizarea regimului de vize și cred foarte mult că există o presiune asupra Bruxelles-ului pentru a grăbi procesul de liberalizare a regimului de vize cu Moldova, dar sunt anumite obstacole și aceste obstacole țin de situația internă de la noi din țară care s-a înrăutățit în ultimul timp. Mă refer la stabilitate, pentru că pentru a liberaliza regimul de vize e nevoie în primul rând ca țara să dea dovadă de stabilitate politică și socială.

Valeriu Cațer: *Domnule Chirilă, de asta vă întrebam, dacă totul va merge strună, de câți ani are nevoie R. Moldova pentru ca cetățenii ei să meargă în Europa fără viză?*

Victor Chirilă: Eu cred că în următorii 4 ani R. Moldova poate obține acest liber acces pentru cetățenii săi în spațiul Uniunii Europene.

5. Mesaj din SUA: 29 iulie – ultima șansă ? Imedia. 14.07.2009.

Senatorul american Ben Cardin a cerut vineri, 10 iulie, Președintelui moldovean în exercițiu, Vladimir Voronin, să asigure alegeri libere și corecte pe 29 iulie. Într-o declarație făcută în plenul Senatului SUA el a remarcat că „Republica Moldova organizează alegeri parlamentare anticipate la 29 iulie, după ce alegerile din 5 aprilie au fost urmate de proteste ale tineretului care a dorit să-și arate lipsa de încredere în procesul electoral”. „Proteste au devenit violente și au dus la arestarea a sute de protestatari care au fost bătuți cu cruzime și au fost supuși tratamentelor inumane în comisariatele de poliție. Chiar și deputatul independent Valentina Cușnir a fost abuzată și bătută de poliție, fiind rănită. Trei tineri au murit, și se relatează că moartea le-a fost cauzată de bătaii”, afirmă senatorul american. „Au fost expulzați din țară jurnaliști străini, iar reporterii moldoveni au fost arestați și intimidați, le-a fost confiscat echipamentul. Partidele parlamentare de opoziție, care au acuzat Partidul Comuniștilor de fraudare a alegerilor, au boicotat alegerea unui nou președinte, ceea ce a dus la alegeri anticipate”, se spune mai spune în declarație. Totodată, Ben Cardin a subliniat că „la 29 iulie, Guvernul Republicii Moldova mai are o șansă să demonstreze cetățenilor și comunității internaționale că rămâne atașat principiilor democratice și standardelor internaționale”. „Autoritățile moldovene trebuie să asigure accesul tuturor concurenților electorali și experților din societatea civilă la mediile publice, precum și să asigure posibilitatea ca alegătorii din străinătate să poată participa la acest scrutin important. Statele Unite își vor condiționa bunele relații cu noul guvern moldovean în funcție de respectul pentru ordinea de drept și drepturile omului. Comisia Helsinki din SUA, al cărei președinte sunt, va continua să monitorizeze desfășurarea procesului electoral în Moldova și va ține un briefing după scrutin”, a declarat senatorul Ben Cardin.

Ben Cardin este membru al Partidului Democrat din SUA din care face parte și președintele Barack Obama.

Comentarii:

Vlad Lupan: *În primul rând, mesajul senatorului american este că alegerile din 5 aprilie nu au întrunit standardele necesare*

Expertul independent Vlad Lupan spune că, „în primul rând, mesajul senatorului american este că alegerile din 5 aprilie nu au întrunit standardele necesare”. „Trebuie să menționăm și faptul că apariția acestei scrisori cu doar câteva zile înainte de alegerile parlamentare anticipate este clar un semnal politic din partea partidelor din SUA către partidele din Republica Moldova, în primul rând către partidul de la putere. Mesajul senatorului Cardin nu este unul nou, însă el a fost lansat înaintea alegerilor pentru a servi drept o preîntâmpinare pentru guvernare, drept un semnal în care se spune foarte clar că SUA nu va fi de acord cu repetarea evenimentelor din 5 aprilie și celor care au urmat acestei date. Deci, se cer clar alegeri libere și corecte. În caz contrar, relațiile cu SUA ar putea fi afectate dacă percepția Washingtonului asupra scrutinului din 29 iulie va fi una negativă”, a subliniat Vlad Lupan.

Victor Chirilă: *Autorităților Republicii Moldova li se atrage atenția că există anumite deficiențe de ordin democratic*

Analistul Victor Chirilă de la Asociația pentru Politică Externă consideră că mesajul senatorului Ben Cardin „este un avertisment în sensul bun al cuvântului”. „Autorităților Republicii Moldova li se atrage atenția că există anumite deficiențe de ordin democratic înregistrate în timpul campaniei electorale precedente și, mai ales, după alegeri, când au avut loc demonstrațiile de protest. Desigur, senatorul Cardin nu a făcut decât să reitereze mesajul doamnei Hillary Clinton, Secretarul de Stat al SUA, mesaj adresat cu ceva timp în urmă Președintelui în exercițiu Voronin, în care autorităților li se atrăgea atenția exact asupra aceluiași subiect. De această dată însă senatorul Cardin vorbește mult mai direct, mesajul este foarte clar și nuanțat, încât să nu existe interpretări greșite din partea autorităților moldovene. Deci, esența este că relațiile cu Statele Unite, dar și cu lumea occidentală în general, vor depinde foarte mult pe viitor de calitatea actualei campanii și de corectitudinea alegerilor. Dacă se vor înregistra încălcări flagrante ale drepturilor omului, dacă partidele de opoziție și societatea civilă nu vor avea acces la mass-media publică, aceasta va ridica multe semne de întrebare și va trezi suspiciuni la Washington. În acest caz, am putea asista la o răcire clară a relațiilor noastre cu SUA și la o sistarea mai multor proiecte finanțate de partea americană. Deteriorarea relațiilor cu SUA ar putea avea efecte negative și asupra crizei transnistrene, deoarece partea americană este unul dintre partenerii strategici ai Chișinăului în această problemă. Fără un sprijin din partea SUA, a Occidentului în general, Republica Moldova se va pomeni singură în fața Rusiei și e ușor de presupus care va fi rezultatul unei asemenea situații”, a menționat Victor Chirilă.

Dosar:

La începutul lunii iunie curent Hillary Clinton i-a adresat o scrisoare lui Vladimir Voronin, în numele președintelui american Barack Obama în care se afirma următoarele: „Noi condamnăm violențele care au avut loc în zilele imediat următoare scrutinului parlamentar, fapt pe care Ambasada SUA în Republica Moldova și Departamentul de Stat l-au declarat public. Noi credem că Guvernul Republicii Moldova ar trebui să analizeze atât îngrijorările care au apărut cu privire la desfășurarea alegerilor, cât și modul în care au fost tratate persoanele reținute, jurnaliștii și reprezentanții societății civile în urma violențelor. O explicație completă va consolida încrederea în instituțiile democratice ale Moldovei”, se arată în scrisoarea doamnei Clinton. Scrisoarea secretarului de Stat al SUA era, de fapt, un răspuns la o scrisoare a Președintelui în exercițiu Voronin adresată omologului său american imediat după evenimentele din 7 aprilie. Statele Unite sunt unul dintre principalii donatori în Republica Moldova Washingtonul și Chișinăul au stabilit relații diplomatice la numai câteva luni după proclamarea independenței Republica Moldova.

SUA au recunoscut Republica Moldova ca stat independent pe 25 decembrie 1991. În martie 1992, SUA își deschide ambasadă la Chișinău. În iunie 1992 a fost semnat acordul Overseas Private Investment Corporation care încurajează investițiile americane private prin acordarea de împrumuturi directe și de garanții pentru împrumuturi, iar în 1993 a fost semnat un tratat bilateral de investiții. În 2006, Corporația Americană Provocările Mileniului (Millennium Challenge Corporation - MCC) a alocat Moldovei 24,7 milioane dolari pentru combaterea corupției. MCC a decis, de asemenea, că Republica Moldova este eligibilă pentru a aplica pentru asistență deplină. Guvernul de la Chișinău a prezentat o propunere în acest sens în 2008 și, în cazul în care va respecta toate condițiile necesare, ar putea obține, în total, o asistență nerambusabilă în sumă de aproximativ 300 milioane USD.

Profil:

Vlad Lupan este expert independent în probleme politice externă și securitate internațională. Este cunoscut pentru opțiunea sa euroatlantică. Are 37 de ani. Vlad Lupan este fost diplomat de carieră. A activat în cadrul Ministerului de Externe, unde s-a ocupat de reglementarea transnistreană, Tratatul privind Forțele Armate Convenționale în Europa (FACE), a fost director al Direcției NATO din cadrul MAE. A lucrat pentru OSCE în Georgia, Albania, Croația. La începutul anului 2008 a plecat de la Ministerul de Externe. Deseori își publică articolele pe propriul [blog](#).

Victor Chirilă este director de program la Asociația pentru Politică Externă. S-a născut pe 12 august 1971. În 1994 a absolvit Universitatea "A.I.Cuza" din Iași (România). Între 1994 și 1996 face studii post-universitare la Școala Națională de Studii Politice și Administrare Publică din București (România). Din 1996 activează în cadrul Ministerului Afacerilor Externe. A lucrat la Ambasada Republicii Moldova în SUA. Director adjunct al Departamentului Europa și America de Nord și al Directoratului Relații Economice Internaționale (între 2004 și 2006). Din august 2007 director de program la Asociația pentru Politică Externă. Specializat în evoluții politice și integrare europeană.

6. Traian Băsescu : "Evenimentele Post-Electorale din Chișinău Amintesc de București În Decembrie 1989". Radio Europa Liberă. 16.07.2009.

Într-un interviu acordat Europei Libere, președintele României neagă acuzațiile comuniștilor moldoveni și reafirmă conceptul: "un popor, două țări". În cursul celei de-a doua zi a vizitei oficiale pe care o întreprinde în Republica cehă, președintele României, Traian Băsescu a fost oaspetele postului de radio Europa Liberă, la noul sediu din Praga. Cu acest prilej, președintele român a acordat un interviu în exclusivitate postului nostru de radio, pe tema relațiilor din România și Republica Moldova și a parteneriatului strategic americano-român. Interviul a fost realizat de corespondentul Europei Libere, Eugen Tomiuc.

Eugen Tomiuc, Europa Liberă: Relațiile României cu conducerea comunistă a Republicii Moldova s-au înrăutățit, în special după ce Președintele Voronin a acuzat România ca ar fi în spatele violențelor post-electorale din aprilie. Chisinaul a introdus vize pentru cetățenii români și a expulzat ambasadorul României, restricționând apoi accesul mass-mediei din România. Legăturile economice și sociale de zi cu zi între cele două state au fost întrerupte aproape complet. Ce poate face România, ca stat membru al Uniunii Europene, pentru a ajuta Moldova să iasă din această criză evitând în același timp să fie acuzată de "amestec în treburile interne ale Moldovei"?

Traian Basescu: Noi vom respinge oricând o astfel de acuzație că România a fost implicată în revoltele de după alegeri sau că va fi implicată în treburile interne ale Republicii Moldova. Ce va pot spune cu certitudine este că noi am mai văzut aceste întâmplări. Le-am văzut la București în decembrie 1989, cînd, tot așa, un conducător comunist nu și-a înțeles propriul popor și mai ales n-a înțeles tîna generație și poate domnul Voronin se uită la filmele din decembrie 1989 de la București. O să vadă că în stradă erau tinerii care vroiau libertate. Tinerii care vroiau spre Europa. Nu erau cei care îl votau pe Ceaușescu.

Eugen Tomiuc: Domnule Președinte, anul acesta se implinesc 70 de ani de la semnarea pactului Ribbentrop-Molotov. Ați afirmat că nu veți semna cu Republica Moldova un tratat bilateral care ar consfinți consecințele acestui pact. Milioane de români se consideră moldoveni – dar numai ca identitate regională și care se subsumează într-un fel identității naționale și lingvistice românești. Există de fapt o regiune în estul României care se numește Moldova iar asta câteodată sporește confuzia străinilor în legătură cu ce înseamnă exact identitatea această moldovenească. Conducerea comunistă a Republicii Moldova vorbește însă despre o identitate, limbă și istorie moldovenească complet diferită, care duce cu gândul la conceptual stalinist de “popor moldovenesc”. Cum poate o Românie modernă, europeană, să păstreze totuși legăturile de sânge și limba cu Republica Moldova fără să riste a fi acuzată de “revisionism”, “sovinism” sau alte rele?

Traian Bănescu: Să știți că nu vom cădea în capcana timidității, cu privire la acuzațiile sau jocurile politice pe care le face Chișinăul cu privire la România. Noi avem o politică de explicare către toți aliații noștri europeni și din NATO asupra istoriei acestor locuri, asupra istoriei acestui popor. Iar conceptul nostru este clar: un sigur popor, două țări. Deci, din acest punct de vedere, propaganda de la Chișinău nu va păcăli pe nimeni. Mai mult decît atît: România nu va sta pasivă la acest lucru și, după cum știți probabil, am mărit numărul de locuri în universitățile și în liceele românești pentru tinerii din Moldova care doresc să studieze; vom încerca să susținem presă de limbă română care să fie orientată către democrație; nu vom ezita să luptăm, în interiorul Uniunii Europene, pentru a ne convinge prietenii și aliații că Republica Moldova nu trebuie abandonată în pachetul de integrare cu Ucraina, ci trebuie adusă, ca obiectiv de integrare în Uniune, alături de țările din Balcanii de Vest.

Deci, sînt doar cîteva exemple că nu ne intimidează acțiunea brutală a Chișinăului. În ceea ce privește schimburile de marfuri, va pot spune că România - și au fost dispozițiile guvernului către toate structurile noastre să nu fie împiedicat nici un fel de export al republicii Moldova pe piața românească. Nu știu dacă va aduceți aminte cînd era domnul Voronin în mare dificultate, că Rusia îi blocase exporturile de vinuri pe piața rusească; eu l-am adus pe domnul Voronin la București, am făcut o mare expoziție de vinuri produse în Republica Moldova și de atunci piața românească a absorbit cea mai mare parte a exportului de vinuri. În momentul de față, republica Moldova exportă mai mult vin în România decît în Federația Rusă, care și ea și-a redeschis piața. Deci nu vom face nimic care să însemne ostilitate față de Republica Moldova. Mai mult decît atît, în ceea ce ne privește sîntem gata pentru orice fel de asistență ar avea nevoie Republica Moldova, în orice fel de zonă a economiei.

Eugen Tomiuc: Din partea cui ar trebui să vina această cerere de asistență, domnule președinte?

Traian Basescu: Din partea guvernului, dar încercăm să stimulăm și un alt mod de a sta în legătură cu românii din republica Moldova, intensificînd legăturile la nivelul comunităților locale. Și nu numai comunitățile locale, chiar legăturile cu intelectualitatea din republica Moldova. De curînd am avut o întîlnire cu societatea civilă din

Republica Moldova la Palatul Cotroceni, la București, acum câteva zile. Am mărit numărul de locuri în tabere pentru tinerii din Republica Moldova. Deci, noi ne facem treaba și de buni vecini și de frați, față de cetățenii din Republica Moldova, chiar dacă pentru moment nu avem comunicare cu conducerea statului moldovean.

Eugen Tomiuć: *Relațiile României cu Moldova, după cum spun mulți ar trece prin Moscova, pentru că relațiile constant reci ale României cu Rusia par să se fi racit și mai mult după debutul crizei din Republica Moldova. Unii analiști afirmă ca Moscova ar fi o pretinsă “amenințare” românească împotriva firavei statalității Republicii Moldova pentru a castiga mai multă influență la Chisinau. Poate România să își îmbunătățească relațiile cu Moscova și să-și mențină concomitent interesele în regiune?*

Traian Basescu: Eu nu cred că este atât de reală analiza celor care spun că România are relații rele cu Moscova. Schimburile noastre comerciale cresc, contactele politice au o frecvență foarte mare, numai anul acesta cred că au existat cel puțin 5-6 vizite ale miniștrilor români la Moscova pentru a stabili elemente de cooperare și, vă mai spun un lucru, nu cred că Moscova este atât de angajată alături de Voronin pentru a fi ostilă României datorită relațiilor România-Moldova. Și am toate elementele să vă spun acest lucru. În ceea ce privește interesele Moscovei în Republica Moldova, în mod categoric ele există, la fel cum există și interesele României pentru cetățenii Republicii Moldova. Noi vrem ca cetățenii Republicii Moldova, deci, frații noștri din republica Moldova, să aibă șansa de a spera la prosperitate; or, acest lucru nu se poate întâmpla decât dacă Republica Moldova își ia un drum viguros și consecvent către integrare în Uniunea Europeană. Și aici aș vrea să mai fac o precizare pentru a nu avea o întrebare rămasă fără răspuns, ați vorbit despre confuzia cu Moldova din România și Republica Moldova. Sigur, acest lucru poate fi valabil pentru cei care nu înțeleg că România are câteva regiuni istorice: Moldova, care, dacă discutăm de regiuni românești, ține pînă la Nistru, pînă acolo ține Moldova, regiunea; are Banatul, are Oltenia, are Bucovina, are Ardealul. Deci sunt regiuni pe care locuiesc români. Regiuni în care același popor a trăit și va trăi multe milenii de acum înainte.

Eugen Tomiuć: *Ați fost întotdeauna un promotor viguros al parteneriatului strategic cu Statele Unite. Ce mai poate face România pentru a-și consolida acest parteneriat strategic cu Statele Unite în acest context al unei noi administrații la Washington? Există căi de dezvoltare în continuare a acestui parteneriat?*

Traian Basescu: Categoric da și va pot spune că noua administrație ne-a dat toate semnalele că politica față de România rămîne neschimbată; obiectivul ambelor țări este consolidarea parteneriatului strategic în ambele dimensiuni dacă ați observat, atât cea de securitate, cea militară, în care am oferit facilități militarilor americani în bazele militare românești de la Kogalniceanu, de la Babadag și din alte locuri. Or, participăm împreună cu trupe în misiuni în afara frontierelor, dar, în egală măsură avem și investițiile Ford în România și investițiile în industria alimentară și în agricultură și multe altele. Deci, acest parteneriat se dezvoltă frumos, pe toate dimensiunile lui, ca să nu mai vorbim de dimensiunea politică, unde România a fost sprijinită și a fost un partener al Statelor Unite în problematică de politică externă. Va pot spune că un parteneriat la fel de puternic dezvoltăm cu Franța, în interiorul Uniunii Europene. Și este un parteneriat care vine rapid din urmă, iar pentru noi, cele două parteneriate strategice cu Statele Unite și cu Franța sunt doi piloni extrem de importanți în politica noastră externă.

Eugen Tomiuć: **Domnule Președinte, va multumesc.**

Traian Basescu: Și eu va multumesc mult și doresc numai bine moldovenilor....

www.europalibera.org/content/article/1778581.html

7. Prognoze Despre Evoluția Relațiilor Moldo-Române după Scrutinul din 29 iulie. Radio Europa Liberă. 17.07.2009.

Analistul independent de la Chișinău Vlad Lupan este de părere că în relațiile moldo-române nu se vor schimba prea multe în bine după alegeri dacă partidul comunistilor va reuși să-și mențină dominația în parlamentul de la Chișinău. Totuși, comuniștii vor trebui să renunțe la vizele pentru cetățenii români, este de părere analistul. “Ei ar fi nevoiți, în timp, să renunțe la vize, însă doar dacă vor dori foarte serios o relație bună cu Uniunea Europeană. Lucru pe care eu îl pun foarte serios la îndoială, pentru că până acum politica lor a fost oscilantă și nu a demonstrat o claritate decât în situația în care aveau un câștig clar din partea Rusiei sau UE.”

Cât privește cele două tratate pretinse de mai multă vreme Bucureștilui de autoritățile de la Chișinău, Vlad Lupan crede că acestea ar putea fi semnate relativ rapid, doar în situația în care partidele de opoziție ar reuși să alcătuiască majoritatea parlamentară: “Dacă guvernarea va fi formată și din partide de stânga și de dreapta, nu cred că R. Moldova va renunța la pretențiile sale, din cauza componentelor de la guvernare. În situația în care se va reuși o majoritate de dreapta, tratatele ar putea fi semnate destul de repede, pentru că ele sunt practic definitivitate, fără însă pretențiile legate de denumirea tratatelor și subiectele teritoriale evidente.”

Există speranțe ca relațiile moldo-române să fie tratate de pe poziții principial noi după instaurarea unui nou guvern la Chișinău? Anneli Ute Gabanyi, cercetător la Institutul german pentru relații internaționale și securitate, este în acest sens optimistă: “Un lucru este cert - situația de acum nu mai poate continua pentru că nu este nici în interesul Republicii Moldova, nici al României, nici al UE. Din ceea ce spun partidele care participă la alegeri am impresia că există speranța că relațiile vor fi tratate de pe niște criterii mai raționale. În asemenea situație și UE ar fi dispusă, după mine, să facă concesii, până chiar a aboli regimul de vize pentru R. Moldova.”

Natalia Belitser de la Institutul pentru Democrație în numele lui Pilip Orlik de la Kiev crede însă puțin probabil ca opoziția să obțină o majoritate, motiv pentru care totul va depinde de noul curs de politică externă ales de actuala putere de la Chișinău: “Judecând după ultimele evoluții când, în pofida retoricii proeuropene, puterea din Republica Moldova a neglijat total recomandările venite dinspre instituțiile europene, putem trage concluzia că atitudinea neprietenoasă față de București se va menține. În plan regional aceasta înseamnă apropiere de Rusia și depărtare de valorile și normele europene.”

Belitser susține că dacă opțiunea pro-europeană ar fi contat cu adevărat pentru Chișinău, n-ar fi existat regim de vize pentru cetățenii români. “Ca o dovadă de consecvență, vizele vor fi menținute și după alegeri”, este de părere analista. Ce-ar putea totuși apropia cele două țări? Natalia Belitser vede două lucruri de făcut în acest sens - promisiuni pentru R. Moldova din partea UE care să le eclipseze pe cele venite dinspre Federația Rusă și o popularizare mai fermă din partea opoziției a mesajului european printre populație. Dacă prima soluție este considerată pragmatică, dar cinică de către experta de la Kiev, atunci cea de-a doua - prea tardivă ca să mai conteze pentru alegerile din 29 iulie.

8. Pledoarie pentru o integrare cât mai rapidă a Moldovei în UE. Radio Europa Liberă. 20.07.2009.

Lucian Ștefănescu, Europa Liberă: Cum vedeti relațiile dintre Republica Moldova și România, după decembrie 2009, adică după alegerile din Republica Moldova și după cele din România, pentru că mulți experți spun că răcirea relațiilor între București și Chișinău ar avea și o puternică dimensiune electorală?

Emil Constantinescu : După părerea mea, ați evocat evenimente care n-ar trebui să fie legate. Într-o problemă care privește interesul național pe termen lung, campaniile electorale, fie ele prezidențiale sau parlamentare, ar trebui să fie episoade care nu pot fi eliminate, dar care nu ar trebui să joace un rol covârșitor. Sigur, din păcate, componenta care privește Republica Moldova introduce o componentă care nu este discutată acum, cea ideologică. Nu putem trece cu vederea că fostul președinte al Moldovei, domnul Voronin..

Lucian Ștefănescu: Si actualul președinte în exercițiu al Republicii Moldova...

Emil Constantinescu: Da, și actualul președinte în exercițiu este un fost general de milizie al fostului URSS, nu numai al Republicii Moldova, un fost ministru de interne care a ordonat reprimarea intelectualilor din Republica Moldova exact acum 20 de ani, în vara lui 1989 și care propaga încă o ideologie agresivă, de tip comunist. Amintesc cu această ocazie că și falimentul fostei Iugoslavii a fost provocat tot de un ultim dictator comunist, Milosevici și numai după caderea lui pot fi abordate alte probleme. Dar, în ceea ce privește Republica Moldova soluția este integrarea ei cât mai rapidă în Uniunea Europeană, sigur, cu exigente clare privind democratizarea țării în primul rând, și cred, în mod categoric, că această integrare trebuie "lipită" de integrarea europeană a Balcanilor de Vest. Este un punct de vedere pe care l-am susținut recent și la Berlin și în alte structuri și conferințe la care am participat.

Lucian Ștefănescu: Si, de fapt, este și punctul de vedere pe care îl sprijină diplomația română, oficial, președintele României Traian Băsescu..

Emil Constantinescu: Da. Este poate unul din putinele puncte de vedere în care sînt alături de președintele statului, chiar dacă politica dusă în ultimii 4 ani și jumătate a reușit să scoată aproape complet România din contextul regional, să ducă în neant relațiile cu vecinii și România să nu mai aibă nici un fel de influență pe plan regional, și, pe cale de consecință, nici în politica europeană.

Lucian Ștefănescu: As vrea să revenim însă la întrebarea mea. Sinteti deci optimist în legătură cu relațiile dintre Republica Moldova și România?

Emil Constantinescu: Dacă se acționează repede. Nu este timp de pierdut, pentru că, dacă această oportunitate se pierde, atunci va trebui să așteptăm timp îndelungat. Punctul meu de vedere este cunoscut, necesitatea modificării proiectului de largire european, în sensul renunțării la condiția, mai întâi a integrării în NATO pentru Serbia, dar acest este un subiect complicat și poate îl vom discuta cu altă ocazie.

9. Nicolay Iliev: "Menținerea Relațiilor de Prietenie dintre Bulgaria și Moldova este Condiționată de Apropierea Istorică, Culturală și Ortodoxă între Țări". Infotag. 10.07.2009.

Interviu exclusiv acordat de către Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Bulgariei în Republica Moldova, Nicolay Iliev

Infotag: Domnule Ambasador, cum apreciați relațiile dintre Bulgaria și Republica Moldova și la ce etapă se află acestea?

Nicolay Iliiev: Cu riscul de a nu fi modest, aș spune că relațiile bilaterale pot servi drept model. În domeniul politic relațiile noastre se dezvoltă pe linie ascendentă. Practica de schimb de vizite la nivel înalt a devenit una obișnuită în ultimii ani. În 2006, pentru prima dată Moldova a fost vizitată oficial de ministrul bulgar de externe, Ivailo Kalfin, care este și viceprim-ministru. Vizita de răspuns a ministrului moldovean de externe, Andrei Stratan, a avut loc în anul următor, la 5 februarie, când s-au împlinit 15 ani de la stabilirea relațiilor diplomatice între țările noastre. În februarie 2008 Moldova a fost vizitată pentru prima dată în istoria relațiilor noastre bilaterale de premierul Bulgariei, Serghei Stanișev, iar în decembrie același an prim-ministrul Moldovei, Zinaida Greceanii, a vizitat la Sofia. În martie 2009, într-o vizită oficială în Moldova a sosit președintele bulgar, Gheorghii Pîrvanov.

Infotag: Relațiile dintre cele două state se extind la nivelul ministerelor de resort?

Nicolay Iliiev: În februarie 2009 s-a desfășurat cea de-a V-a sesiune a Comisiei interguvernamentale Bulgaria-Moldova. Atunci a fost semnat un protocol în care sînt planificate anumite măsuri în economie, în sfera socială, cultură, învățămînt. În timpul vizitei Zinaidei Greceanii la Sofia a fost semnat un Acord în domeniul asigurării sociale, iar recent au fost coordonate și regulile de aplicare. Tot atunci a fost reînnoit și Protocolul de colaborare între ministerele de învățămînt din ambele țări.

În domeniul cooperării tehnico-științifice s-au desfășurat negocieri în problemele de cercetare cosmică, nanotehnologii și resurse energetice regenerabile. A fost semnat un Protocol de colaborare între Institutul de cercetări cosmice al Academiei de Științe a Bulgariei și Centrul de cercetări cosmice al Academiei de Științe a Moldovei. În domeniul construcțiilor a fost efectuat un schimb de experiență și de instruire a specialiștilor moldoveni în Bulgaria pe direcția controlului calității construcției drumurilor. Protocolul de colaborare dintre Agenția executivă „Infrastructura rutieră” și Institutul Național de Standardizare și Metrologie a Moldovei de află în proces de elaborare.

În domeniul economiei a fost semnat un Memorandum de cooperare între Agenția executivă de încurajare a întreprinderilor mici și mijlocii din Bulgaria și Organizația pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii din cadrul Ministerului Economiei și Comerțului al Moldovei. Continuă și consultările privind migrația de muncă și cooperarea în domeniul agriculturii. În aprilie 2008 Moldova a fost acceptată în calitate de observator în Comunitatea Energetică Europeană și participă activ la ședințele acesteia. Se așteaptă ca, după îndeplinirea cerințelor pentru compatibilitatea sistemului energetic moldovean cu cel european, Moldova să devină membru permanent al Comunității chiar pînă la sfîrșitul anului 2009.

Infotag: Ce stă la baza relațiilor comercial-economice ale celor două state?

Nicolay Iliiev: Baza relațiilor economice moldo-bulgare o constituie următoarele acorduri: Acordul de colaborare economică (intrat în vigoare la 23.04.2007), Tratatul privind încurajarea și protejarea reciprocă a investițiilor (intrat în vigoare la 11.06.1997), Acordul cu privire la evitarea dublei impozitări a veniturilor și bunurilor (intrat în vigoare la 24.03.1999), Tratatul de cooperare în domeniul turismului, Acordul privind călătoriile reciproce ale cetățenilor (intrat în vigoare la 22.12.2000), Acordul privind transporturile auto internaționale de pasageri și mărfuri, Acordul dintre guvernele Bulgariei, Rusiei, Ucrainei și Moldovei cu privire la colaborarea în domeniul transportului deșeurilor nucleare (ratificat) și multe altele.

Infotag: Care este volumul de circulație a mărfurilor între cele două state?

Nicolay Iliiev: Structura rulajului este constantă și pe parcursul acestor ani nu a suferit schimbări esențiale. În ultimii ani circulația mărfurilor între cele două țări înregistrează o creștere pozitivă. Ca exemplu pot fi aduse datele din 2006-2008, când soldul acesteia a fost pozitiv pentru Bulgaria. În 2009, din cauza influenței crizei financiar-economice, se înregistrează o scădere a circulației mărfurilor între Bulgaria și Moldova. În primul trimestru al anului 2009 exportul Bulgariei a constituit circa \$10 mil., adică cu 22% mai puțin comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, iar importul a constituit circa \$4 mil. – cu o scădere de 35%.

Infotag: Există factori care împiedică dezvoltarea comerțului bilateral?

Nicolay Iliiev: Deocamdată nu există piedici în calea dezvoltării relațiilor comercial-economice dintre Bulgaria și Republica Moldova. Între țări nu există probleme politice și economice controversate și de nerezolvat. Ele se află în bune relații, care contribuie la dezvoltarea cooperării comercial-economice bilaterale. Unicul lucru care ar fi este concurența cu Moldova pe anumite piețe internaționale, de exemplu, pe piața vinurilor.

Infotag: Cum apreciază guvernul bulgar înaintarea Moldovei pe calea integrării europene?

Nicolay Iliiev: Bulgaria susține direcția proeuropeană a Moldovei și reformele pe care le desfășoară guvernul. Sintem convinși că Moldova mereu aparține și a aparținut Europei atât pe plan geografic, cât și pe plan cultural și politic. Guvernul bulgar salută eforturile Moldovei privind îndeplinirea Planului de acțiuni RM-UE din februarie 2005, care formulează obiectivele strategice de colaborare între ele. Totodată, Bulgaria susține tendința Moldovei spre apropierea de structurile europene și insistența ei asupra unor relații mai profunde, precum și asupra semnării unui nou acord cu UE, mai ambițios. Sperăm că în toamna anului 2009 acest acord își va afla forma definitivă. Desigur, acest lucru presupune multe eforturi din partea Moldovei pentru atingerea criteriilor înalte pe calea aderării la familia europeană. Pe lângă lucrul enorm în domeniul legislativ, mai trebuie acordată atenție și supremației legilor, perfectării sistemului judecătoresc și libertății presei.

Infotag: Cum își împarte Bulgaria experiența cu Moldova în procesul integrării europene?

Nicolay Iliiev: Colaborarea în domeniul integrării europene și euroatlantice este un element important în relațiile dintre țările noastre. Bulgaria este disponibilă să-și împartă experiența și cunoștințele în determinarea relațiilor politice și economice ale UE cu Moldova prin îndeplinirea Memorandumului de colaborare în domeniul integrării europene și în structurile euroatlantice, semnat în 2006 de guvernele ambelor țări. Guvernul bulgar este disponibil să acord ajutor pentru implementarea Directivelor UE. În rezultatul angajamentelor asumate de partea bulgară în timpul vizitei premierului Zinaida Greceanii în Bulgaria la sfârșitul anului 2008, pentru studierea experienței bulgare părții moldave i-au fost prezentate materiale informative referitoare la caracterul, obiectivele și procedura de funcționare a programelor de preaderare FAR, ISPA și SAPARD, precum și a „Cadrului național strategic de referință 2007-2013”, care este principalul document strategic pentru mijloacele din Fondurile Structurale și de Coeziune în Bulgaria în perioada corespunzătoare.

Infotag: Câte firme cu capital bulgar sînt înregistrate în Moldova? Ce este atractiv în republică pentru businessul bulgar?

Nicolay Iliiev: În Moldova sînt înregistrate 57 de persoane juridice cu capital bulgar. Acestea sînt concentrate în general în farmaceutică, în sectorul de construcții și în industria de prelucrare.

Infotag: Cum se dezvoltă relațiile culturale și științifice dintre comunitatea bulgară moldoveană și Bulgaria?

Nicolay Iliiev: Minoritatea națională bulgară din Moldova reprezintă un pod viu între cele două state. Compatrioții mei locuiesc pe aceste meleaguri de aproximativ 200 de ani. Se întreprind multe lucruri în domeniul învățămîntului, pentru ca tînăra generație să fie instruită în spiritul celor mai bune tradiții ale poporului bulgar, pe care strămoșii lor le-au adus din patria istorică și le-au păstrat pînă în zilele noastre. Se lucrează pe direcția păstrării limbii și predării ei la nivel înalt. De o autoritate tot mai mare se bucură instituțiile de învățămînt din Moldova unde se predă limba bulgară, de exemplu, la școlile din Chișinău, Comrat, Taraclia, Tvardița, Corteni, Cairaclia, Valea Perjei, Parcani, Vladimirovca, Ciobalaccia. În 2004, cu ajutorul Bulgariei și Moldovei, a fost deschisă Universitatea de Stat din Taraclia, care și-a început activitatea, în pofida greutăților obiective. Aceasta a devenit un centru spiritual al comunității etnice bulgare.

Din martie 2009 universitatea poartă numele mitropolitului Grigore Țamblac, iar ceremonia de conferire a numelui s-a desfășurat sub egida președinților celor două state, Gheorghe Pîrvanov și Vladimir Voronin. La universitățile din Chișinău și Comrat se studiază filologia bulgară. În perioada 1990-2008 circa 1,2 mii de studenți – compatrioții noștri din Moldova și tineri de alte naționalități – au obținut burse bulgare. Sînt diverse și formele de calificare și specializare la studii postuniversitare: în perioada 1988-2008 în Bulgaria au studiat mai bine de 1,9 mii de bulgari etnici, cu precădere profesori și specialiști în domeniul culturii și educației. Tot în aceeași perioadă circa 3 mii de tineri din Moldova – studenți și elevi – au făcut o stagiere pedagogică și lingvistică în centrele noastre universitare. În Moldova lucrează permanent 16 profesori universitari și preuniversitari delegați din Bulgaria.

Infotag: În opinia Dvs., s-a păstrat legătura istorică dintre poporul Moldovei și al Bulgariei?

Nicolay Iliiev: Răspunsul meu este categoric – DA! Menținerea relațiilor de prietenie strînsă dintre Bulgaria și Moldova a fost și este condiționată de apropierea istorică, culturală și chiar ortodoxă dintre țări. Aș vrea să amintesc că Bulgaria este una din primele țări care la 28 decembrie 1991 a recunoscut independența Republicii Moldova, iar după stabilirea relațiilor diplomatice la 5 februarie 1992, una din primele reprezentanțe diplomatice deschise la Chișinău a fost cea bulgară.

Nota redacției: Potrivit datelor ultimului recensămînt al populație din 2004, pe malul drept al Nistrului 67 019 cetățeni moldoveni s-au declarat etnici bulgari. Numărul bulgarilor de pe malul stîng al Nistrului ajunge la 20 de mii de persoane.

10. Temeri că Relansarea Relațiilor Ruso-Americane Va Fi în Detrimentul Europei de Est. Mircea Țicudean. Radio Europa Liberă. 16.07.2009.

Foști demnitari est-europeni îi cer lui Barack Obama să nu sacrifice interesele de securitate ale țărilor din estul Europei. Mai mulți foști șefi de state și foști oficiali de rang înalt din Europa de Est au adresat președintelui Statelor Unite Barack Obama o scrisoare deschisă în care îl roagă să nu uite de interesele țărilor lor când „relansează” relațiile cu Federația Rusă. În scrisoarea deschisă publicată pe mai multe site-uri de internet, foștii oficiali de rang înalt atrag atenția președintelui Obama că încălzirea relațiilor ruso-americe, deși este dorită de toată lumea, nu trebuie făcută cu prețul sacrificării intereselor de securitate ale est-europenilor. Semnatarii scrisorii, printre care se numără două legende ale dizidenței anticomuniste, Vaclav Havel și Lech Walesa, spun că nu ar fi bine ca noua administrație de la Washington să abandoneze un proiect de securitate lansat de fostul președinte Bush. Este vorba de planul amplasării unui radar în Cehia și a unei baze de rachete în Polonia, în cadrul

unui scut antirachetă lărgit care să apere America și aliații ei de amenințarea atacurilor balistice din partea unor regimuri ostile Occidentului, cum este cel din Iran.

„Abandonarea acestui plan sau implicarea prea mare a Rusiei în viitorul sistem, mai ales fără consultarea Cehiei și Poloniei, ar putea submina credibilitatea Statelor Unite în întreaga regiune”, se spune în scrisoarea semnată de 22 foști oficiali din noii membri NATO și ai Uniunii Europene. Rusia a amenințat mereu că dacă Statele Unite nu renunță la scutul antirachetă, pe care îl consideră contrar intereselor ei de securitate, va amplasa la rândul ei rachete în apropierea granițelor aliaților est-europeni ai Washingtonului.

La cererea administrației Bush, Cehia și Polonia au acceptat găzduiască noile instalații militare, deși, mai ales în Cehia, ideea construirii unui radar american nu este agreată de majoritatea populației. Dar în recenta sa vizită la Moscova, președintele Obama a spus că dacă nu vor mai exista amenințări cum este regimul de la Teheran, nu va mai fi nevoie nici de scut, și că pe de altă parte Rusia ar putea fi invitată să participe la proiect. Probabil cu gândul la aceste remarci, semnatarii scrisorii deschise spun că în țările lor există o anumită „nervozitate” și avertizează că „o înțelegere prea îngustă a intereselor occidentale poate duce la concesii prea mari față de Rusia”. Semnatarii scrisorii spun că țările lor au sperat că odată cu integrarea lor în NATO și Uniunea Europeană Rusia le va accepta în sfârșit „suveranitatea și independența completă”, dar constată că acest lucru nu s-a întâmplat. „Rusia, spun ei, se comportă ca o putere revizionistă din secolul XIX, care are la îndemână tactici și metode din secolul XXI”. Autorii apelului mai spun că Moscova folosește împotriva țărilor est-europene mijloace de presiune „deschise și secrete”, de la blocadele energetice până la mituiri și manipularea mass-media pentru a deturna „orientarea transatlantică a țărilor din Europa centrală și de răsărit”. www.europalibera.org/articleprintview/1778757.html